

DELTUVOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO MOKYKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Deltuvos pagrindinės mokyklos Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato mokyklos prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkai kurti mokykloje, vykdančioje ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo švietimo programas (toliau – mokykla).

2. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. neabejingumo patyčių ir smurto apraiškomis. Į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. atsakomybės už kiekvieno bendruomenės nario saugumą. Kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

3.3. teikiamos pagalbos efektyvumo. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su tvarkos aprašu:

4.1. pedagoginius ir nepedagoginius darbuotojus supažindina mokyklos direktorius įsigaliojus tvarkos aprašui;

4.3. mokinius supažindina klasės vadovai per pirmąjį mokslo metų klasės valandėlę, o naujai atėjusius mokinius mokslo metų eigoje;

4.4. tėvus (globėjus, rūpintojus) supažindina klasės vadovai per pirmąjį klasės tėvų susirinkimą.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti **tiesioginės** (atvirai puolant ir / ar užgauliojant) ir / ar **netiesioginės** (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujamimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. **patyčios kibernetinėje/elektroninėje erdvėje:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

5.2. **smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis poveikis, garbės ir orumo nepaisymas ar nepriežiūra, dėl kurių vaikas patiria žalą ar pavojų gyvybei, sveikatai, raidai. Išskiriamos šios smurto formos:

5.2.1. **emocinis (psichologinis) smurtas** – nuolatinis emocinis vaiko traumavimas: rėkimas, gąsdinimas, draudimas kalbėti ir išsakyti savo nuomonę, rodytas, kad vaikas niekam tikęs, nemylimas, pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, erzinimas, žeminimas ir kt. Kito asmens nuolatinė neigiama nuostata dėl asmens, jo individualumo nepripažinimas, pozityvios socializacijos trikdytas, sukeliantis ar galintis sukelti žalą kito asmens fizinei, psichikos, socialinei sveikatai ar raidai;

5.2.2. **fizinis smurtas** – asmens naudojami veiksmai sukeliantys skausmą ir/ar galintys sukelti arba sukeliantys sveikatos bei raidos sutrikimus kitam asmeniui: (stumdymas, mušimas, sužeidimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas ir kt.);

5.2.3. **seksualinis smurtas** – kito asmens veiksmai prieš asmenį, kuriais tas asmuo siekia patirti seksualinį pasitenkinimą arba gauti pelno iš seksualinių ar su jomis susijusių paslaugų ir kurie sutrikdo ar gali sutrikdyti normalią kito asmens raidą ir žaloja ar gali žaloti jo asmenybę;

5.3. **smurtą ir/ar patyčias patiriantis asmuo** – asmuo, iš kurio yra tyčiojamas;

5.4. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų;

5.5. **patyčias patiriantis suaugusysis** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.6. **patyčių ir/ar smurto stebėtojas** – mokinys ar kitas asmuo matantis ar žinantis apie patyčias;

5.7. **prevencinė veikla** – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta patyčių, smurto rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. **smurto ir patyčių intervencija** – mokyklos administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – mokyklos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visumą;

5.9. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – smurto ir patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;

5.10. **Socialinės ir emocinės kompetencijos** – mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

6. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi mokyklos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasės vadovai, o ją vykdo visi mokyklos bendruomenės nariai.

7. Mokyklos vadovas yra atsakingas už tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos vaiko gerovės komisija.

8. Tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

- 8.1. inicijuoja anoniminę mokinių apklausą dėl patyčių ir smurto ir apibendrina jos rezultatus;
- 8.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasės vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir smurtą, ir atlieka jų analizę;
- 8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias, smurtą analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą ir jį koreguoja;
- 8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;
- 8.5. teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos klausimais;
- 8.6. teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl tvarkos aprašo tobulinimo;
- 8.7. apie visus patyčių atvejus ir intervencines veiklas informuoja mokyklos direktorių;
- 8.8. atlieka kitus šiame tvarkos apraše numatytus veiksmus.
9. Vaiko gerovės komisijos narių, atsakingų už patyčių prevencijos ir intervencijos koordinavimą, sąrašas ir kontaktinė informacija skelbiama viešai mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) prieinamoje vietoje (stende, internetinėje svetainėje ir kt.).
10. Klasės auklėtojai vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją savo klasėje:
- 10.1. kuria psichologiškai saugų klasės mikroklimatą, nuolat stebi situaciją klasėje ir aptaria ją su mokiniais;
- 10.2. klasės valandėlių metu aptaria su mokiniais patyčių formas: aiškinasi, kas joms būdinga, kaip jas atpažinti, tinkamai reaguoti, kuo skiriasi patyčios nuo konfliktinės situacijos, kokios yra pagalbos galimybės;
- 10.3. kiekvieno tėvų susirinkimo metu aptaria klasės mikroklimatą, vykdo pedagoginį švietimą patyčių prevencijos temomis, skatina tėvus nedelsiant reaguoti į informaciją apie patyčias, bendradarbiauti sprendžiant konfliktines situacijas, kad jos neperaugtų į patyčias;
- 10.4. kartą per mėnesį išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias klasėje, informuoja vaiko gerovės komisijos atsakingus narius apie taikytą prevencijos priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.
11. Švietimo pagalbos specialistai vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją pagal savo veiklos pobūdį:
- 11.1. specialusis pedagogas individualių konsultacijų metu teikia būtiną informaciją mokyklos darbuotojams apie specialiųjų poreikių mokinio elgesio ypatumus patyčių prevencijos tikslais;
- 11.2. socialinis pedagogas teikia metodinę pagalbą klasės auklėtojams, dalykų mokytojams; vykdo teisinį mokinių švietimą;
- 11.3. švietimo pagalbos specialistai vykdo prevencines programas mokyklos bendruomenei.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

12. Visais smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas mokyklos darbuotojas nedelsdamas reaguoja.
- 13. Kai smurtas ir patyčios pastebimos tarp mokinių:**
- 13.1. įsikiša pastebėjus smurtą ir patyčias - nutraukia bet kokius tokių įtarimų keliančius veiksmus;
- 13.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi/smurtauja ar yra įtariamas tyčiojimusi/smurtavimu, mokyklos nuostatas ir mokinio elgesio taisykles;
- 13.3. raštu** informuoja patyrusio patyčias/smurtą mokinio klasės vadovą apie įtariamas ar įvykusias patyčias/smurtą (pranešimo apie patyčias/smurtą forma, 1 priedas);

13.4. jei nukentėjusiam reikia pagalbos, esant grėsmei mokinio sveikatai ar gyvybei, nedelsiant kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ir/ar mokyklos darbuotojus) ir/ar institucijas (policiją, greitąją pagalbą ir kt.);

14. Bet kuris mokyklos darbuotojas įtaręs ar pastebėjęs patyčias kibernetinėje /elektroninėje erdvėje arba gavęs apie jas pranešimą:

14.1. esant galimybei išsaugo vykstančių patyčių kibernetinėje erdvėje įrodymus ir nedelsdamas imasi reikiamų priemonių patyčioms kibernetinėje erdvėje sustabdyti;

14.2. įvertina grėsmę mokiniui ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ir/ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (policiją);

14.3. pagal galimybes surenka informaciją apie besityčiojančių asmenų tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

14.4. informuoja patyčias patyrusio mokinio klasės vadovą apie patyčias kibernetinėje erdvėje (pranešimo apie patyčias forma, 1 priedas) ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

14.5. turi teisę apie patyčias kibernetinėje erdvėje pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdamas pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

15. Mokinys patyręs patyčias arba jas matęs ir žinantis apie jas:

15.1. nedelsdamas praneša klasės vadovui, o jam nesant informuoja bet kurį mokyklos darbuotoją, kuriuo pasitiki, socialiniam pedagogui, mokyklos direktoriui;

15.2. apie patirtas patyčias, smurtą gali pranešti žodžiu, parašęs laišką į elektroninį dienyną dalyko mokytojui, klasės auklėtojui, pagalbos specialistams, mokyklos direktoriui.

16. Tėvai (globėjai, rūpintojai) sužinoję apie patyčias ar pastebėję patyčių atvejį:

16.1. nedelsdami raštu (trumpąja SMS žinute, elektroninio dienyno žinute, elektroniniu paštu ir kt.) informuoja klasės vadovą;

16.2. jei besityčiojantis asmuo yra mokyklos darbuotojas, nedelsdami raštu (trumpąja SMS žinute, elektroninio dienyno žinute, elektroniniu paštu ir kt.) informuoja mokyklos direktorių;

16.3. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, patyčias, smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo apie tai pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

17. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusias patyčias:

17.1. patikrina gautą informaciją, nustatęs, kad tai patyčių atvejis, aiškinasi jo aplinkybes;

17.2. bendradarbiaudamas su kitų patyčių situacijos dalyvių klasės vadovais, socialiniu pedagogu organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

17.3. registruoja patyčių atvejus ir vykdomas intervencines veiklas Patyčių registracijos sąsiuvinyje;

17.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

17.5. nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniam patyčių atvejui kreipiasi į atsakingus Vaiko gerovės komisijos narius.

18. Vaiko gerovės komisijos nariai įvertinę turimą informaciją:

18.1. nedelsiant kviečia vaiko gerovės komisijos posėdį;

18.2. numato intervencijos veiksmų planą, supažindina patyčias patyrusį ir jas vykdžiusį mokinį, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su planu ir jo nevykdymo pasekmėmis;

18.3. informuoja mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

18.4. vykdo veiksmų plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja posėdžius situacijos pakartotiniam įvertinimui, esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

18.5. jei veiksmų plane numatytos veiklos yra neefektyvios, kreipiasi į Ukmergės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisiją dėl vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros skyrimo.

21. Mokiniui pasityčiojus iš mokyklos darbuotojo, patyręs patyčias darbuotojas informuoja mokyklos direktorių, kuris imasi mokyklos veiklos dokumentuose numatytų veiksmų.

22. Socialinis pedagogas:

22.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto/patyčių atvejis;

22.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto/patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus arba kitus teisėtus vaiko atstovus), esant reikalui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

22.3. Užpildo pranešimo apie smurtą/patyčias formą (Priedas Nr. 1).

23. Smurtą, patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys, apie klasėje vykstančias patyčias:

23.1. nedelsiant informuoja klasės auklėtoją apie mokinio patiriamas patyčias/smurtą jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute el. dienyne ar asmeniškai). Anoniminiai pranešimai nesvarstomi.

24. Mokyklos darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, mokinys arba jo tėvai (globėjai, rūpintojai), arba kitas asmuo, pastebėjęs ar įtaręs patyčias, informuoja mokyklos direktorių raštu, kuris imasi mokyklos veiklos dokumentuose numatytų veiksmų.

25. Mokiniui pasityčiojus iš mokyklos mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi informuoti raštiškai socialinį pedagogą, mokyklos direktorių, kurie imasi Apraše ar kituose lokalinuose teisės aktuose numatytų veiksmų.

26. Patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama socialinio pedagogo ar pedagogų pagalba. Tais atvejais, kai yra kitos priežastys, ir reikalinga kitų specialistų pagalba, vaiko gerovės komisija rekomenduoja kreiptis į kitas pagalbą teikiančias institucijas.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

28. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje tvarkos aprašu susirinkimo metu. Su mokiniiais šis aprašas aptariamas su klasių auklėtojais klasių valandėlių metu. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai arba kiti teisėti vaiko atstovai) su aprašu supažindinami tėvų susirinkimų metu.

UKMERGĖS R. DELTUVOS PAGRINDINĖ MOKYKLA

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS IR SMURTĄ FORMA

Data.....

Patyčias patyręs asmuo.....

Besityčiojęs asmuo(-ys).....

Patyčių pobūdis (pažymėkite visus tipus, kurie tinka šiai situacijai):

- **Žodinės patyčios** - kuomet vaikas yra skaudinamas, užgauliojamas žodžiu ir užrašais. Tai gali būti prasivardžiavimas, gąsdinimas, pašaipios replikos apie žmogaus kūną, religiją, tautybę, negalią, išvaizdą, "juokeliai", užrašai apie vaiką, vaiką skaudinančių žinučių siuntinėjimas mobiliaisiais telefonais, elektroniniu paštu, apkalbinėjimas, šmeižimas.

- **Fizinės patyčios** – tyčiniai fiziniai veiksmai, sukeliantys vaikui skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų jo gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas, pasisavinimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas, smūgiavimas, mušimas, tampymas, deginimas, uždarymas ir laikymas tamsoje, kankinimas ir kt.).

- **Socialinės patyčios** - (įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas.

- **Patyčios kibernetinėje/elektroninėje erdvėje** – patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).

- **Psichologinis smurtas** – pastovus vaiko poreikių netenkinimas, nuolatinis vaiko atstovo pagal įstatymą bendravimo su vaiku pobūdis, kuris žalingai veikia vaiko asmenybę ir trikdo savivertę, jo asmenybės raidą (žeminimas, vaiko ignoravimas, nesirūpinimas poreikiais ir kt.).

- **Seksualinis smurtas** – seksualiniai santykiai, lytinių organų demonstravimas vaikui, vertimas masturbuotis ir kt.

- **Nepriežiūra** – fizinis, emocinis, socialinis apleistumas (nesirūpinimas vaiko maistu, apranga, higiena, sveikata, netenkinami psichologiniai poreikiai, vaiko vagiliavimas, nereguliarus lankomumas ir kt.).

Kiti pastebėjimai (įrašyti).....

Incidento vieta:.....

Incidento laikas.....

Patyčių stebėtojas(-ai).....

Išsamesnė informacija apie įvykį.....

Apie incidentą pranešė

(parašas)

(vardas, pavardė)

**UKMERGĖS R. DELTUVOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS

Bet kuris mokyklos darbuotojas nedelsiant reaguoja ir stabdo patyčias

Apie įvykį praneša klasių auklėtojai

Klasės auklėtojas skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su vaikais, jų tėvais, stebi situaciją

Pastebėjus smurto atvejį ar, kad patyčios/smurtas kartojasi, klasės auklėtojas užpildo apie smurtą ir patyčias formą (Priedas Nr. 1) ir perduoda socialiniam pedagogui

VEIKSMŲ PO SMURTO/PATYČIŲ PLANAS

Mokiniu patyrusiu patyčias	
Mokiniu, kuris tyčiojosi	
Stebėtojais	
Patyčių dalyvių tėvais	
Kitais mokyklos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	

SUSIPAŽINAU:

Eilės Nr.	Vardas, pavardė	Parašas	Data

[illegible]